

Vesa Kallio kesk ym.

Kirjallinen kysymys kantaverkkoyhtiö Fingridin toiminnasta

Eduskunnan puhemiehelle

Kantaverkkoyhtiö Fingridillä on suunnitteilla lähes 40 voimajohtoreittiä. Yksi suurimmista hankkeista on kaksi 400 kilovoltin ja yhden 110 kilovoltin linjan sisältävä Harjulinja, joka tulee kulkemaan lähes puolen Suomea läpi Pyhäjärveltä Keski-Suomen ja Etelä-Savon kautta Kymenlaaksoon Korialle. Linjan leveydeksi Fingrid on suunnitellut noin 100 metriä. Kyseessä on yksi Suomen suurimpia metsäkatoa aiheuttavista hankkeista linjan kulkiessa täysin neitseellisessä maastossa satojen kilometrien matkalla.

Suomessa niin sanottu lunastuslaki antaa Fingridille mahdollisuuden lunastaa yksityisiä maita sähkölinjojen rakentamista varten käytännössä nimellisellä korvauksella. Hallituksen tekemät lunastuslain muutokset eivät tuoneet käytännössä parannusta niin sanottuun nauhamaisiin korvauksiin, mikä mahdollistaa erilaisten linjojen rakentamisen yksityisille maille ilman aitoa korvausta. Tämä näkyy Fingridin toiminnassa siten, että se ei käytä jo pitkään olemassa olleita mahdollisuuksia sijoittaa sähkölinjoja yhteispylväisiin, jolloin linjojen luontovaikutukset metsäkadon välttämiseksi jäisivät merkittävästi pienemmiksi. Esimerkiksi Harjulinjan 100 metrin johtokäytävä voisi kaventua jopa puoleen suunnitellusta.

Suomessa sähköntuotanto on ollut täysin hallitsematonta ja suunnittelematonta viime vuosina. Osaan maata on rakennettu ja on rakenteilla suuria määriä uusiutuvan energian tuotantoa. Samaan aikaan osaan maata sitä ei rakenneta juuri lainkaan. Itäisen Suomen osalta hallitus on ollut täysin toimeton asian suhteen.

Samaan aikaan sähköön perustuvaa teollisuutta ja muuta toimintaa rakennetaan erityisesti eteläiseen Suomeen, minkä seurauksena sähköä joudutaan siirtämään satojen kilometrien päähän edellä kuvatus kaltaisilla siirtolinjoilla. Tästä seuraa, että sähkön tuotannon ja kulutuksen väliin jäävät alueet ovat pelkästään kärsijän roolissa tässä kehityksessä — maanomistajien omaisuutta tuhotaan ilman korvausta, negatiiviset luontovaikutukset ovat merkittäviä eikä alueelle sijoittuvat kunnatkaan hyödy tilanteesta millään tavoin.

Jos ja kun esimerkiksi yksi yksittäinen maanomistaja menettää metsämaastaan jopa 20 hehtaaria Fingridin rakentaman siirtolinjan alle ja korvaus tästä on joitain satoja euroja hehtaarilta, puhutaan tilan tuhoamisesta ilman aitoa korvausta. Lainsäädäntö ei kiellä korvaamasta oikeudenmukaisesti, mutta samaan aikaan lainsäädäntö ei edellytä Fingridiä myöskään käyttämään pylvästeknologiaa, joka minimoisi haittoja. Maanomistaja maksaa useassa sukupolvessa tämänkaltaisen epäreilun toiminnan.

Kirjallinen kysymys KK 26/2026 vp

Valtio on Fingridin suurin omistaja ja on lisännyt omistuosuuttaan ja erityisesti päätösvaltaansa siihen hankkimalla lisää omistusta 400 miljoonalla eurolla. Valtiolla on siten myös mahdollisuus vaikuttaa Fingridin toimintaan.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimenpiteisiin hallitus on ryhtymässä maanomistajien oikeusturvan takaamiseksi Suomeen rakennettavien sähkön siirtolinjojen osalta,

millä tavoin hallitus aikoo puuttua siihen, että Fingrid ottaa käyttöön pylvästeknologiaa, joka vähentää maanomistajille aiheutuvaa haittaa,

millä tavoin hallitus aikoo toimia, että Fingridin toimintatapa ei maksimoi metsäkatoa sen rakentaessa sähkön siirtolinjoja, ja

onko hallitus parantamassa hallitusohjelmassa lupaamallaan tavalla myös sähkön siirtolinjoista aiheutuvia haittoja maanomistajille lunastuslakia korjaamalla?

Helsingissä 10.2.2026

Vesa Kallio kesk
Hanna Kosonen kesk
Petri Honkonen kesk
Tuomas Kettunen kesk